УМ НА
СТАВНАТА

за прво одделение во
есе:

06. 2007 година
бр. 10 – 1009/2)

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ" бр. 58/00 и 44/02), член 24 и 26 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ" бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 63/04, 82/04, 55/05, 81/05, 113/05, 35/06, 70/06 и 51/07), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот *музичко образование* за I одделение за деветгодишното основно училиште

1. ВОВЕД

Музиката е исклучително ва
таа треба да има свое значај
то. Целта на наставата по му
музиката, кај нив да се роди
пеат, свират и слушаат музик
сти. Музичкото образование
од I до IX одделение, треба д
оспособи да стане активен
како во училиштето, така и в

Предметот музичко образов
часа неделно, односно 72 ча
ние и со по 1 час неделно за
36 часа годишно.

Заедно со ликовното обра
ни во одредени предмети (
зик), музичкото образовани
учениците, развојот на нив
збирање и доживување на
постепено да се вклучуваа
својата околина.

рганизација и работа на РМ" бр. 58/00 и 44/02), ние („Сл. весник на РМ" 2, 40/03, 42/03, 63/04, 51/07), министерот за а по предметот *музичко* о основно училиште

1. ВОВЕД

Музиката е исклучително важен дел на човековата култура и живот и таа треба да има свое значајно место во воспитанието и образованието. Целта на наставата по музичко образование е децата да ја засакаат музиката, кај нив да се роди желба за активно занимавање со неа: да пеат, свират и слушаат музика, да ги развијат своите музички способности. Музичкото образование, како задолжителен предмет за учениците од I до IX одделение, треба да го подготви ученикот за живот, т.е. да го оспособи да стане активен корисник и чинител на музичката култура, како во училиштето, така и во секојдневниот живот.

Предметот музичко образование во наставниот план е застапен со по 2 часа неделно, односно 72 часа годишно за учениците од I до V одделение и со по 1 час неделно за учениците од VI до IX одделение, односно 36 часа годишно.

Заедно со ликовното образование и со другите содржини присутни во одредени предмети (на пример, во мајчиниот и странскиот јазик), музичкото образование треба да влијае врз облагородување на учениците, развојот на нивните естетски чувства, способноста за разбирање и доживување на музичката уметност, за да им се овозможи постепено да се вклучуваат и да учествуваат во музичкиот живот во својата околина.

Изучувањето на музиката, од најраните години во развојот на детето, е идеално за комплексното делување врз детската личност, за силно поттикнување на позитивните емоции, креативноста, самостојноста, тимската работа и одговорноста. Музичкото образование треба да даде значаен придонес во развојот на детето, во стекнувањето на култура на однесувањето, како и во поттикнување на музичкото изразување.

2. ЦЕЛИ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД I ДО III ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да се воведува во спознавањето на основните музичко изведувачките активности (пеење, свирење на детски музички инструменти, музичкоритмички активности) како и во слушањето музика;
- да ја доживее убавината на музиката;
- да се поттикнува да пее, свири, игра, слуша музика;
- да се ослободи од стрес, емоционална напнатост преку слушање музика и музичко изразување;
- да покажува интерес и желба за изведување на музичките активности;
- да стекне самодоверба во извршувањето на музичките активности (ориентација во просторот, координација на движењата, запазување и менување на редоследот на движењата, извршување на целовита психомоторичка активност);
- да развива аудитивна и тактилна перцепција;
- да го открива и почитува сопственото музичко изразување и да го почитува музичкото изразување на другите;
- да се запознае со детски песни, кратки вокално-инструментални творби како и дел од народното музичко творештво;
- да се поттикнува за работа во пар и во група;
- да се воведува во користењето на информатичката компјутерска технологија во музичкото изразување.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО I ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да развива пејачки став (правилно седење, држење на телото, дишење);
- да развива навика за култивирано пеење (умерено пеење, без гримаси, дигање на рамења и викање);
- да пее песни со разновидна ритмичко-мелодиска линија;
- да се оспособува за активно слушање на музиката;
- да препознава вокална од инструментална изведба;
- да ги усвојува движењата во музичко-ритмичките активности;
- да се стимулира за развој на ориентацијата во просторот;
- да развива осет за ритам;
- да се запознае со некои детски музички инструменти и да прави обиди за нивно користење;
- да развива интерес за изведување на звучни ефекти, спонтани импровизации на кратки музички мотиви и др.;
- да прави разлика меѓу основните видови темпа (бавно-брзо);
- да прави разлика меѓу основните видови на динамика (силно-тивко);
- да се воведува во музичкото творештво;
- да се поттикнува за сопствено музичко изразување.

4. КОНКРЕТ

Цели

Ученикот/ученичката:

- да ги препознава звуци
дата и околината;
- да имитира звуци од пр
околината;
- да стекнува навика пра
држи телото при пеење
- да развива осет за рит
- да пее песни различни
и карактер.

АТА

ѓење, држење на телото,

ње (умерено пеење, без

елодиска линија;
а музиката;
на изведба;
итмичките активности;
ата во просторот;

инструменти и да прави

звучни ефекти, спонтани
и и др.;
и темпа (бавно-брзо);
ви на динамика (силно-

изразување.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

1. ПЕЕЊЕ (20 ЧАСА)			
Цели	**Содржини**	**Поими**	**Активности и методи**
Ученикот/ученичката: ▶ да ги препознава звуците од природата и околината; ▶ да имитира звуци од природата и околината; ▶ да стекнува навика правилно да го држи телото при пеење; ▶ да развива осет за ритам; ▶ да пее песни различни по содржина и карактер.	▶ Звуци ▶ Правилен став при пеење ▶ Ритам ▶ Пеење	▶ Звук ▶ глас; ▶ пејач/ка; ▶ бројалка; ▶ брзозборка; ▶ песна; ▶ мелодија.	▶ Слушање и имитирање на звуци од природата и околината, препознавање и именување (пријатни, непријатни за нив), преку: слушање на пеењето на птиците, кочење на автомобил, шумолење на лисјата, грмотевици, шкрипење на столче и др.; ▶ вежби за правилно пеење, држење на телото, вежби за дишење; (да пее без напрегање, умерено, без гримаси, ▶ дигање на рамената, без викање и др.); ▶ изведба на бројалки и брзозборки со точен ритам и јасна дикција (пр., бројалки и брзозборки познати на учениците); ▶ пеење песни различни по содржина и карактер (пр., пее песни за годишни времиња, дестки песни народни песни и др.).

2. МУЗИКА И ДВИЖЕЊЕ (25 ЧАСА)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: ▸ да развива осет за ритам; ▸ да се поттикнува да ги усогласи своите движења со ритамот на музиката; ▸ да се поттикнува да ги усогласи своите движења со музичките карактеристики (ритам, темпо, динамика); ▸ да се запознае и изведе едноставни народни ора.	▸ Музичко-ритмички чекорења (чекорење, марширање, потскок-нување) ▸ Музички игри ▸ Танцување	▸ Чекорење; ▸ марширање; ▸ потскокнување; ▸ танц, оро.	▸ изведба на музичко-ритмичките чекорења (чекорење, марширање, потскокнување), на пр.; изведување на чекорите на музиката со маршов ритам (пр.; Чајковски „Детски албум", „Марш на дрвените војничиња") во постојано темпо и со промена на темпото, како и со промена на правецот на движење; ▸ изведување на потскокнувања на музичката придружба со staccato; ▸ комбинирање на чекорења и потскокнувања; ▸ учество во музички игри; ▸ изведба на елементарни танци и ора.

Цели
Ученикот/ученичката: ▸ да препознава звуци о и околината, (пријатни ни звуци за него/неа); ▸ да илустрира звуци пр ции; ▸ да слуша и препознава инструментална и вока ментална музика; ▸ да ја препознава слуша (весела, тажна, брза, б ▸ да разговара за музика слуша; ▸ да препознава народни

те чекорења (чекорење,
а пр.; изведување на
ов ритам (пр.; Чајковски
ените војничиња") во
на темпото, како и со
ње;
на музичката придружба

отскокнувања;

и ора.

3. СЛУШАЊЕ МУЗИКА (12 ЧАСА)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: ▶ да препознава звуци од природата и околината, (пријатни и непријатни звуци за него/нea); ▶ да илустрира звуци преку апликации; ▶ да слуша и препознава: вокална и инструментална и вокално-инструментална музика; ▶ да ја препознава слушаната музика (весела, тажна, брза, бавна); ▶ да разговара за музиката што ја слуша; ▶ да препознава народни песни.	▶ Слушање звуци од природата и околината ▶ Слушање вокална и инструментална музика ▶ Слушање музички фолклор (народни песни) на својата етничка заедница и на други заедници	▶ Звук; ▶ шум; ▶ глас; ▶ инструмент; ▶ химна; ▶ народна песна.	▶ Слушање и препознавање звуци од природата и околината, на пр., ученикот го слуша пеењето на птиците, кочење на автомобил, шумолењето на лисјата, грмотевици, шкрипење на столче, гужвање на лист од хартија и др. и со определени апликации обележува звуци од природата и звуци од околината; ▶ слушање и погодување звуци кои се пријатни за учениците (пеење на славејот лепи одредена апликација) и непријатни за учениците (шкрипење на столчето и лепи одредена апликација). ▶ Ученикот слуша вокално-инструментална музика, на пр., песна од детски фестивал и треба да воочи дали слуша вокал (глас) и дали слуша инструмент. ▶ Ученикот слуша инструментално дело на пр., „Лет на бумбарот" ком. Николај Римски Корсаков и други дела. ▶ На пр., ја слуша химната на Р. Македонија. ▶ Слушање народна песна, на пр., народната „Билјана платно белеше" и оро „Право оро".

4. СВИРЕЊЕ НА ДЕТСКИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (4 ЧАСА)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: ▶ да развие осет за ритам; ▶ да се запознае со неколку детски музички инструменти.	▶ Ритам ▶ Запознавање со детските ритмички инструменти ▶ Свирење на детски ритмички инструменти	▶ Ритам; ▶ имиња на детски музички инструменти (кои се користат во училиштето)	▶ Изведување ритмички мотиви со плескање со рацете, тропање со нозете, чукање со две моливчиња и др.; ▶ испитување и откривање на звучните својства на инструментите направени од природни материјали (пр., едни празни пластични чаши наполнети со ориз, други со гравче и трети со каменчиња); ▶ откривање и разликување на детските ритмички инструменти (пр., чука на стапчиња, тропалки и др.); ▶ свирење на детски ритмички инструменти направени од природни материјали; ▶ изведба со детски ритмички инструменти (пр., повторува кратки ритмички мотиви).

5. ОСНОВИ НА МУЗИЧКАТА ПИСМЕНОСТ (3 ЧАСА)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: ▶ да ги препознава основните видови на темпо (бавно брзо); ▶ да ги препознава основните видови на динамика (силно - тивко).	▶ Основни видови на темпо (бавно брзо) ▶ Основни видови на динамика (силно тивко).	▶ Бавно движење; ▶ брзо движење; ▶ силно; ▶ тивко.	▶ Слушање музички изведби и преку движење на телото изразување основни видови темпо (бавно, брзо), чукање на часовникот (бавно, брзо) или движење на полжавот (бавно движење) и зајакот (брзо движење); ▶ препознавање на основните видови на темпа (силно тивко) (преку игра на сокриен предмет: пр., се учи кратка песна и се пее со различна јачина: ако ученикот се приближи до предметот, тогаш песната ќе се пее посилно или ако се наоѓа далеку ќе пее потивко (детска игра).

Цели
Ученикот/ученичката: ▶ да се поттикнува за му зување со глас, свирењ ▶ да стекнува сигурност ба во сопственото музи вање; ▶ да ужива во музичкото

6. ОСНОВИ НА ДЕТСКОТО МУЗИЧКО ИЗРАЗУВАЊЕ И ТВОРЕЊЕ (8 ЧАСА)			
Цели	**Содржини**	**Поими**	**Активности и методи**
Ученикот/ученичката: ▶ да се поттикнува за музичко изразување со глас, свирење, движење; ▶ да стекнува сигурност и самодоверба во сопственото музичко изразување; ▶ да ужива во музичкото изразување.	▶ Креативно изразување преку пеење со, движење и свирење		▶ Самиот ученик/ученичка на обработена песна или музички пример создава сопствена кореографија со движење на своето тело, измислување на чекори и движења со рацете; ▶ креативно изразување и творење на слушаните песни и музичките примери; ▶ учество во игри (на пр., како чука клукајдрвецот); ▶ учество во активности во кои учениците наместо да одговараат со зборови одговараат со пеење; ▶ истражување на својот глас и др.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Наставните содржини од предметот музичко образование даваат можност да се реализираат интегрирано со содржините од наставните програми по мајчин јазик, математика, англиски јазик, запознавање на околината и физичко образование. Исто така, се дава можност за внатрешно интегрирано планирање на сите теми во согласност на потребите на учениците и планираните активности.

При реализирање на содржините наставникот треба да го поттикнува и фали секое дете при музичкото изразување и не смее да се дозволи да се прави атмосфера на компетитивност меѓу учениците.

Годишен фонд на часови

	ТЕМИ	Број на часови
1.	Пеење	20 часа
2.	Музика и движење	25 часа
3.	Слушање музика	12 часа
4.	Свирење на детски музички инструменти	4 часа
5.	Основи на музичката писменост	3 часа
6.	Основи на детското музичко изразување и творење	8 часа
ВКУПНО:		**72 часа**

Забелешка: Бројот на часовите е даден ориентационо.

Наставни средства:

» аудиовизуелни средства (ТВ, ДВДплеер, видеоплеер, компјутер);
» детски музички инструменти;
» дидактички средства и материјали;
» разни извори на учење од непосредната околина (предмети во природата и околината);
» визуелни средства (слики, фотографии, апликации и сл.);
» Интернет, образовни софтвери.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичкото изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа (формативно оценување).

При следењето на постигањата на учениците наставникот треба особено да внимава кон индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

На крајот на годината се изведува сумативна описна оценка.

7. ПРОСТОР... РЕАЛИЗАЦ... ПРОГРАМА...

Програмата во однос на п...
на Нормативот за простор...
ства за I одделение донес...
наука со решение бр. 07-...

8. НОРМАТ... КАДАР

Воспитно-образовната ра...
лице кое завршило:

» педагошки факултет ...
» педагошки факултет ...
» Филозофски факулте... педагог.

идеоплеер, компјутер);

жолина (предмети во

пликации и сл.);

ЕНИЦИТЕ

еднуваат постигањата на
те активности, мотивира-
та на учениците, посвете-
рмативно оценување).

наставникот треба особе-
во постигањата на секое

описна оценка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на Нормативот за простор за I, II и III одделение и на наставните средства за I одделение донесен од страна на министерот за образование и наука со решение бр. 07-4061/1 од 31.05.2007 година.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа во прво одделение може да ја изведува лице кое завршило:

» педагошки факултет - професор по предучилишно воспитание;
» педагошки факултет - професор за одделенска настава;
» Филозофски факултет - Институт за педагогија, дипломиран педагог.

9. НАСТАВНАТА ПРОГРАМА ЈА ИЗРАБОТИ СТРУЧНИОТ ТИМ:

1. Анкица Витанова, советник за музичко образование и музичка уметност, БРО Скопје
2. м-р Викторија Коларовска-Гмирја, вонреден професор на Факултетот за музичка уметност - Скопје
3. Вејчислав Поповски, советник за музичко образование, БРО - Берово
4. Олгица Наумовска, советник за одделенска настава, БРО - Тетово
5. Вера Ангеловска, наставник - ОУ „Кузман Ј. Питу" - Скопје
6. Емилија Христова, одделенски наставник, ОУ „Лазо Ангеловски" - Скопје
7. Хава Доко, воспитувач, ОУ „25мај" - Скопје

10. РЕШЕНИЕ И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по музичко образование за прво одделение во деветгодишното основно образование ја донесе:

Министер

Сулејман Рушити (с.р.) на ден 21.06. 2007 година (решение бр. 10 – 1009/2)